

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину	6 дин.
на пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

Недеља 23. Јуна 1891.

Цена је огласима 6 дин. пара од врте
Претплату ваља слаати упутницом на општински
суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

НАРЕДБА.

Суд општине вароши Београда, на основу наредбе Управе вар. Београда од 19. Јуна 1891. год. Бр. 7457. наређује:

Нико од кафеџија и механиџија не сме износити астале и столице на тротоар нити сме који трговац или други ко, ма какву ствар изнети на тротоар пред дућаном.

Ова забрана се има извршити најдаље за четири дана рачунећи од данас.

Ко не би по овој наредби поступио, казниће се по тач. 15. § 324. крив. закона.

Ако ли буде могућности да се где год, коме кафеџији може дозволити изношење астала, онда ће се о томе решавати тек по нарочитој молби дотичног лица, и така одлука о дозволи може имати важности тек по одобрењу Управе.

Она лица, која хоће да пођу или оправљају грађевине, да се они имају увек претходно јавити одељку општинском и од њега тражити дозволу, да могу нешто материјала износити и пред кућом на улици.

Ове ће се дозволе давати само онима, којима је неопходно нужно и који нигде на другом месту не могу да сместе материјал. У дозволи ће се тачно означити колики се простор може са материјалом заузети тако, да ни најмање не смета пролазу улицом.

Овака места имају увек бити осветљена ноћу сходно закону и постојећим већ наредбама.

Од суда општине вар. Београда 20. Јуна 1891. год. АБр. 1207.

ПОЗИВ

Баџи који су регрутовани у прошлој 1890. години при VII. Београдској пуков. команди, позивају се да овој команди предстапу 30. Јуна тек. год. у 8 сахи пре подне у Горњи град, ради испуњења њихове обавезе у сталном кадру.

Тако исто позивају се они ђаци који су регрутовани 1886. 1887. 1888. и 1889. године, а који још ни до данас овој команди предстали нису ради испуњења њихове обавезе у сталном кадру.

Ко овоме позиву не би сљедовао, а нарочито ови последњи искусиће чл. 14 закона в устројству војске.

Број 5780. Из Канцеларије VII. Београдске пуковске команде 12. Јуни 1891. године у Београду.

ОБЈАВА.

Према чл. 5. закона о чувању пољског имања, општински је одбор у седници својој од 7. Јуна о. г. одредио следеће казне за потрице и то:

I. За прегажени или опашени 1. кв. метар пашњака, браника, воћњака, ливаде и дегелине 0-10 дин.

II. За 1. кв. метар баште, баштованџице — прегажен или опашен 0-50 дин.

III. За 1. чокот виноградски, упропашћен 1-00 дин.

IV. За прегажени или опашени 1. кв. метар њиве, засејане јечмом или овсом 0-15 дин.

V. За прегажени или опашени 1. кв. метар њиве, засејане житом или ражи 0-20 д.

VI. а) За 1 струк кукурузни пре прашења 0-05 дин.

б) За 1. струк кукурузни после прашења 0-10 дин.

в) За 1 струк кукурузни после првог копања 0-15 дин.

г) За 1. струк кукурузни после другог копања 0-20 дин.

Ово се јавља грађанству ради знања.

Од стране Суда општине вар. Београда 8. Јуна 1891. АБр. 805.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА 40. ВАМРЕДНИ САСТАНАК 8. Маја 1891. год.

Председавро заступник председника г. Св. Карапеша од одборника били: А. Ј. Одавић, Ђ. С. Новаковић, Мих. Цветковић, Ст. Чађевић, Н. Р. Поновић, М. Јовановић, М. Ј. Марковић, Љ. Јовановић, Јов. Станковић, Р. Петровић, В. Николић, Дим. Најдановић, С. Д. Милићевић, М. Велизарић, К. Д. Главинић, Јов. М. Тадић, В. Димитријевић, М. Капетановић, Јов. Петковић, В. Виторовић, Ф. Васиљевић, Лаз. П. Далковић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 29. Априла 1891 год. и у одлуци КЊБр. 233 учињена је допуна, да је контролни одбор изабрат према решењу зборском који је одобрио задужење општине са 10,000,000 дин. и да је то онај контролни одбор који ће контролисати свих 10,000,000 а не само ову привремену позајмицу од једног милиона; да надзорна водоводна комисија са председништвом и г. г. Ђ. С. Новаковићем и М. Ј. Марковићем одреди права и дужности овог контролног одбора; у одлуци КЊБр. 236 да се речи „добротворне цеље“ замене са: фонду сиротних великоколаца за подизање ђачког дома.

II.

Председништво напомиње да за предстојећи збор грађана за бирање председника а по члану 19 закона о општинама треба изабрати коцком још по два члана бирачког одбора за сваки квартал и одбор је изабрао за кв. дорђолски Милана Миладиновића ковача и Лазара Радонића јорџанџију;

за кв. врачарски Васу Лазаревића кафеџ. и Настаса Димића хлебара;

за кв. варошки: Младена Ф. Љубинковића трг. и Милана Миловановића адвоката;

за кв. палилулски: Милића Тодосијевића бакалина и Станоја Николића учитеља;

за кв. теразијски: Јеремпја Прокић ћурџија и Мата Срећковић трговац; и

за кв. савамачки: Таса Данчевић трговац и Јевта Најдановић трг.

III.

По прочитању акта истражног судије АБр. 828 855 и ББр. 1789 и акта начелника срезашког АБр. 816 којим се траже уверења о владању и имовноме стању извесних лица, одбор је најавно да је Јован Типенбак надничар оvd, владања доброг и имовног стања спротног; да је Захарија жена Мојсида Стојановића владања доброг, имовног стања спротног а да ли је ским у задрузи одбору је непознато, да је Стеван Лешановић надничар оvd. одбору непознат; да је Стеван Петровић секретар општинског суда београдског владања доброг, имовног стања спротног и да је без задруге.

IV.

Председништво подноси одбору на мишлење молбе којима се траже уверења о сиротном стању.

По прочитању тих молби СБр. 6585, 6802, 6820, 6867, 7995, 7006, 7020, 7021, 7057, 7087 одбор је изјавио мишлење, да се суд општински предходно увери о имовном стању моллаца: Митре Марковић, Једеве Миловановић, Ленке Радовића, удове, Софије Раловановић удове, Марије Љ. Павловића, Цвете Љ. Борђевића, Марије М. Борђевића, Илије Димитријевића, пиљара, Василије Јовановић удове и Никоде Павловића бив. писара, — па тек онда да им изда тражено уверење.

V.

По прочитању акта Управе вар. Београда АБр. 829, којим се наређује општини, да у року од десет дана изврши нумерисање зграда по вароши и обележавање улица, одбор је изјавио да је нумерисање зграда по вароши извршено још приликом последњег пописа људи и домаће стоке те да се с тога Управа вар. умоли да ову своју наредбу објасни какво нумерисање и обележавање улица она жели.

VI.

Председништво извештава одбор, да је управа вар. Београда атом својим АБр. 161 учинила извесне примедбе на правила о слободном клању стоке у Београду и наредила општини да према тим примедбама правила измени.

По прочитању тога акта а и акта АБр. 310 и АБр. 809, којим се ствар ова ургира од стране управе вар. Београда, одбор је решио, да одборско повереништво, које је ова правила и израдило са чланом суда г. Љуб. У. Романовићем и правозаступником општине г. Николом П. Николићем, примедбе управине прегледа и проучи па своје мишлење поднесе одбору на решење.

О овоме да се извести управа вар Београда.

VII.

Одборник г. Ст. Чађевић, пита председништво зашто трошарински органи наплаћују трошаринску таксу на кола која су из ове општине, па се чак десило, да и на плугове појединих ратара београдских наплаћују трошаринску таксу кад се с рада враћају у варош.

По саслушању овога, одбор је решио, да исто одборско повереништво које прегледа рад и

књиге управе трошаринске проучи и ово питање и поднесе своје мишлење одбору на одобрење. Овом повереништву да се дода још и г. Јован Петковић одборник.

VIII.

Председништво износи акт надзорне водоводне комисије АБр 935 у коме су изложени услови исплате поручених машина код фабрике Г. Куна из Штутгарта потребних за нов водовод београдски.

По прочитању тога акта одбор је после поименичног гласања са 14 гласова против 4. (четворица нису гласали) решио, да се услови за исплату машина потребних за нов водовод, а које су машине оручене у фабрици г. Куна из Штутгарта усвоје према предлогу комисије с тим, да се по предлогу г. Ст. Чађевића, одборника, изашаје повереник одборски који ће се на лицу места уверити о прибављеном материјалу и моделима за погођене машине

IX.

По прочитању акта министарства грађевина ГБр. 577, којим се јавља суду да је министар грађевина на молбу становника Балканске улице а по мњењу стручне комисије изаслате од министарства, учинио измену у нивелети балканске улице одбор је одлучио, да се г. министар умоли да извршење своје одлуке опрезначавају нивелете у балканској улици одложи, док и општ. суд сретством своје стручне комисије не извиди: да ли стоје такве неодољиве препреке са којих се је одобрена нивелета морала преимачити, или на против, да са преимачене нивелете прети опасност овим грађанима, који се на то преимачење сад жале, па тек по нахоу стручне комисије општине и г. Министра грађевина да се дефинитивно стадна нивелета одреди.

У исто време да се умоли, да у будуће све молбе и жалбе на већ одобрене планове упућује општ. суду, те да он по њима извиђај учини, и преимачење предлаже на одобрење, како се у будуће не би то чинило овако једнострано и како то не би било повод новим жалбама и молбама.

41. РЕДОВНИ САСТАНАК

13. Маја 1891. год.

Председавао заступник председника г. Св. Караџевић од одборника били г. г. Ст. Чађевић, Јов. М. Стадић,

свака је та стопа по један тужнији листак из иначе тужне историје тога доба. Косово беше колевка српске државе, Косово постаде и гроб њезин. Косово некад поприште славних бојева и мегдана, чини ми се, да и сада цвili за тим старим, ма и крвавим добом, јер тада јунака беше, Обилића беше. Где се негда поносно лепршао стег српске царевине, ту се сада јаничарски шири дивљи Арпаут, а таче из пушке његове никад не изађе, док не нађе станишта у ојаћеном срцу погашеног Србина.

Косово је и велико гробље. Гробље, чију ћеш величанственост узаман тражити у листовима историје ма кога народа. Оно је порошено крвљу толиких јунака, толиких народа. „Ту падаху и Гал ии Келти, и Грци и Бугари, и Турци и Албанези, а Србинова крв и суза још и данас са њега вапија. На њему су и три српска владоца испустили мученички душу. Дечански у Звечану, Урош у Неродимљу, а Лазар на разбојишту крај реке Лаба. На њему су и велики завојевач Мурат-Гази, син Орканова, и Јакуб, син Муратов, крвљу обележили траг своје силе“.

Лазар П. Дашковић, Ф. Васљевић, М. Велозерић, В. Димитријевић, Н. Цветановић, Мат. Јовановић, И. Д. Главинић, А. Ј. Одавић, С. Р. Поповић, М. Марковић, Р. Драговић, Радоје Ђирковић, Риста Петровић, М. Капетановић, Д. Најдановић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држене 8. Маја 1891. г. и у одлуци КББр. 252 учињена је измена у томе, што ће се машине под усвојеним условима тек поручити код фабрике Куна из Штутгарта, и да исте још нису поручене.

II.

Одборник г. Андра Ј. Одавић саопштава одбору, како је накнадно дошла још једна понуда за лифровање машина потребних за нов водовод београдски, која је много јефтинија и са много бољим условима по општину по што је понуда г. Куна из Штутгарта, коју је одбор општински у седници својој од 8. Маја АБр. 935 већ усвојио, па предлаже, да се ова накнадна понуда Ф. Тизија и Ком. из Лењана у Италији која се у оригиналу налази код надзорне водоводне комисије, упута надзорној водоводној комисији на проучавање и реферисање, а да се дотле са одговором г. Куну причека.

По саслушању овога одбор је одлучио, да се држана офертална лиценција за набавку ових машина сматра за несвршену; да надзорна водоводна комисија проучи понуду Ф. Тозија и Ком. из Лењана, и реферисање одбору, а да се до реферата задржи одборско решење АБр. 935 од извршења, да надзорна водоводна комисија позове и г. Т. Селесковића, да и он као стручњак и члан комисије учествује у овоме проучавању понуде Ф. Тозија и Ком.

III.

Одборник г. Риста Петровић јавља председништву, да је закупац чистићења нужника пре неки дан грду нечистоћу просуо одмах близу вароши на дорћолском крају те шкоди здрављу и руши углед вароши, и пита председништво, да ли је закупац за ову неуредност кажњен

По саслушању овога одбор је препоручио председништву, да нареди закупцу да ову нечистоћу оданде однесе, да га за ову неуредност казни и са њиме раскине уговор.

IV.

Одборник г. Коста Д. Главинић саопштава одбору, да коцке, које је општина за пробу на-

ПОДЛИСТАК.

БИОГРАФИЈА

II

ДРЖАВНИЧКА РАДЊА

ВУКА БРАНКОВИЋА и МИЛОША ОБИЛИЋА

Темаг награђен видовданском наградом.

Ж. М. Романовића.

ПРИСТУП.

Мој синко, ко свијетла образа умире, не каје се, што се родио, ма му за живота и горки дани бивали.

ЈОК. НОВИЋ, ОТОЧАНИН
„Капетан Радич“ стр. 47.

Један од највеличанственијих делова српске историје, то је оно доба, када се десила она страшна битка, чији је крвави свршетак, још и сада у живој успомени код нашег народа. Све што је било цвет тадашње српске интелигенције, све што се у народу сматрало бољим и узоритијим, остало је тада на тужном пољу Косову.

Свака стопа тога тужног поља заливена је крвљу племенитих јунака. Па ипак

Да, свака је стопа косовска тужна и крвава, па ипак, као да ти сваки предмет на Косову казује тугованку, коју само Србиново срце може добро разумети.

Јер, доиста, „Звечан ти прича о мучком убиству; чини ти се у његовим зидинама још чујеш загушљиво јецање старца Дечанскога. Неродимка гора кад зашуми, или њени студенци кад зајуборе, теби се чини, да је то јак последњег Немањића; Грдеч ти изгледа поцрнео са издајства Вукова на њему крвљава шумица и тужно цвеће, као да је српском влетвом неговано, а српском сузом орошено; у положоју Гладној води, чисто видиш сузе косовке девојке, која оплакује три побратима; Гази-Местан прича о великом делу Милошевом; самодржине ти развалине причају о оном светом причешћу, које је, не српска војска, већ српски народ, узео пре но што ће се приволети царству небесноме; српске прве расејане по Чичавици, и по Косову, српски двори Павуни, Сврчин, Приштина, све то, свака река и речица, и поток и Ситница и Лаб и Неродимка и Невољанка, сваки и брест и храст и дрен има своју

бавица и на савском пристаништу сложила, одо-
вуд публика односи и развлачи

Услед овога одбор је решио, да се овим
коцкама каадрмише један део савске улице у
продужењу, где је већ отпочето каадрмисање.

V.

Према одлуци одборској од 8. Фебруара 1891.
г. АБр. 2102/90 председништво износи одбору
на преглед д. куменат Милутича Б. Марковића
којим доказује да поседује редовно школу сли-
карску у Москви, и одбор је, по прочитању
тога документа решио, да се молиоцу Милу-
тичу Б. Марковићу, студенту на сликарској ака-
демији у Москви, а према поменутом ранијем
решењу изда једном за свагда 300 динара, као
помоћ и партије буџетом одређене на непред-
виђене трошкове.

VI.

По прочитању акта истражног судије за вар.
Београд, АБр. 936, 919, 916, 917 и 920 и акта
суда првостепеног у Врапч АБр. 818 којима се
траже уверења о владању и имовном стању по-
јединих лица, одбор је општински пјавно, да
је Моша Р. Фарки оvd. мењач владања доброг
и имовног. стања доброг. да су му Димитрије
Костић млекација, Светозар Радичевић чувар
казненог завода, Љубомир Ђирковић чувар каз-
неног завода, Богдан Секулић млекација и Ан-
дрија Ђурић пензионар непознати.

VII.

Председништво износи одбору на мишљење
молбу Милорада Ж. Тадића оvd. апотекара, ко-
јом тражи да му суд изда уверење о владању
и имовном стању.

По прочитању те молбе АБр. 943. одбор је
изјавно, да је Милорад Ж. Тадић оvd. апотекар
и владање и имовног стања доброг.

VIII.

Председништво износи одбору на решење
акт мпшитарства унутр. дела АБр. 405, којим
се тражи да суд општински да своје мишљење
гди би и у ком делу вароши и на ком месту
— улица — било потребно да се отворе две
нове апотеке, које се према закону имају от-
ворити.

По прочитању тога акта одбор је решио, да
ово питање проучи нарочито одборско повере-
ништво и одбору о томе реформише. За пове-
ренике изабрати су одборници г. г. Др. Лаза
Пачу, Ђока Димитријевић, Љубомир Јовановић,

Никола Р. Поповић, Јован Станковић, Коста Б.
Михаиловић, Борђе Николић и општински ле-
кари Др. Михаило Х. Лазаћ и Др. Рибникар.

IX.

По прочитању акта Управе врр. Београда
АБр. 915, којим позива суд општински да од-
реди једнога од одборника у комисију, која се
има образо ати према распису г. министра нар-
привреде, од 18. Јула 1889 год. ПБр. 1724,
ради отварања опшх писама, која се по чл. 47.
закона о поштама, као непредата адресантима,
предају полицијској власти, — Одбор је иза-
брао за члана ове комисије г. Лазара П. Даш-
ковића одборника.

X.

Председништво износи одбору на одобрење
лицитацију држану 27. Априла ове године за
давање под закуп чишћење пијаца у вароши
Београду, за време од првог Маја ове, па до
31. Децембра 1892 год.

По прочитању протокола лицитације СБр.
6534 и прописаних услова СБр. 4938, одбор је
решно да се чишћење пијаца у одељку варошко-
дунавском уступи Светиславу Јовановићу, као
најнижем понуђачу за годишњу цену од 2499
динара (две хиљаде четири стотине деведесет
девет девет динара); у одељку теразијско-сава-
малском Светиславу Јовановићу као најнижем
понуђачу за годишњу цену од 2389 дин. (две
хиљаде три стотине осамдесет девет дин.) и у
одељку Палидулском Јосифу Здравковићу као
најнижем понуђачу за годишњу цену од 1499
дин. (пљаду четири стотине деведесет девет
динара).

XI.

По прочитању протокола лицитације држате
13. Маја 1891 год. ГБр. 663, за спуштање ка-
нала у „балканској улици“, одбор је решио, да
се спуштање канала у „балканској“ улици ус-
тупи Петку Вељковићу предузимачу као најни-
жем понуђачу по 870 дин. по курентном метру,
т. ј. осам динара и седамдесет пара динарских,
од курент метра).

XII.

По прочитању протокола лицитације ГБр.
654, држане 13. Маја 1891 год. за одкопавање
земље до нове нивелете у улици „Топличиног
венца“, одбор је решио да се одкопавање земље
до нове нивелете у улици „Топличинога венца“
уступи Димитрију Милошевићу предузимачу као
најнижем понуђачу за цену од 94 п. дин. (де-
ведесет и четири паре дин.) од кубног метра

Бранковића и Милоша Обилића. Изгледа ми
да је то четворо једно с другим тако скоп-
чано, да се једно без другог не може ни
замислити. Тако посматра и цео наш народ,
а то најбоље сведочи целокупна његова
појезија.

Када год сам мислио о Косову свагда
ми је долазило на ум, да је погибија ко-
совска таква једна катастрофа, каквих је
ретко у других народа. Истина и Мађари
су имали свој Мохач, Французи Ватерло,
а Аустрија Кенигрец, али свето спрам Ко-
сова није ништа. На Косову се није борио
само Србин с Турчином, већ образована
Јевропа са дивљом Азијом. Турска поплава,
отиснувши се са висова Хималаја и Пал-
мира, рушила је пред собом све. Није било
те бране која ће је зауставити.

Јевропа тада не разумеваше то.

„И тек када хатлије турске напојише
своје коње на хладноме Дунаву, када не-
стаде српског бедема, који Јевропу закла-
њаше од азијске олује — тек тада се њој
отворише очи, али то беше одвећ касно.
Србија је била сва у ранама и у рушевинама
издисаше. Угарска бејаше усамљена, а на

XIII.

Председништво износи одбору на решење
молбу Павла М. Стевановића, Јована Илића,
Јакова Мевораха и Леона Леви којом траже
да одбор општински реши да се „горња-Јова-
пова“ улица између „грочанске“ и „ибарске“
услед нове нивелације не затрпава, пошто би се
тада њихове нове озидане куће затрпаде и у
том би случају грдну штету претрпели, јер су
они своје нове куће зидали по латој им ниве-
лацији од стране општине.

По прочитању те молбе ГБр. 655, одбор је
решно, да ову ствар проуче одборски повере-
ници г. г. М. Јосиповић, Мих. Цветковић, Ђ.
Димитријевић, Мата Јовановић и Јован Смедер-
евац и поднесу одбору своје мишљење.

XIV.

Председништво саопштава одбору да су оп-
штински инжињери Сима Катић и Светозар Јо-
вановић поднели оставку на општинску службу.

По прочитању тих акта АБр. 761 и 897.
одбор је решио, да се поднете оставке уваже
и да се одмах расписе стечај за друге два ин-
жињера.

XV.

По прочитању реферата шефа инжињерског
одељења г. Јована Смедеревца, ГБр. 653, у
коме разлаже зашто општински инжињери дају
оставку на општинску службу, одбор је решио,
да се општинским инжињерима према квалифи-
кацијама повиси и одреди плата: да им се плаћа
6 дин. дневно кад ван реона варошког раде оп-
штински посао цео дан и да могу свој рад на-
плаћивати по такси за државне инжињере кад
приватнима какав посао раде.

XVI.

Грађевинско одељење општине вар. Београда
подноси реферат, како би се најбоље могао упо-
требити простор велике пијаце између касап-
ских дућана и Југовића улице а пред Управом
вар. Београда.

По прочитању тога реферата ГБр. 346 одбор
је решио, да г. г. Главинић и Капетановић од-
борници, као одборски повереници са г. Смедер-
евцем општ. инжињером ствар ову прегледају
и своје мишљење поднесу одбору на одобрење.

XVII.

Грађевинско одељење општине вар. Београ-
да јавља одбору, да ће се место где је Це-
ханова циглана 12 и 13 Јуна ове год. прода-
вати на лицитацији, које је место одборско

историју, — а то је она наша и светла и
тужна историја“!

Један наш весник овако описује свој
први долазак на Косово: „Кад сам први
пут стао ногом на то место — мени је она
земља изгледала црња; оно небо над њом
мутније; оне реке, њихов жубор друкчији:
као јецање, као тужна моногана мелодија;
тице, које су тако весело скакутале, при-
виђале су ми се као тике злослугице, чи
нило ми се крвави им кљунови до очију;
цвеће ми је изгледало као тужни бршњан,
што се вије по гробовима, сагло главе, по-
тамнело, увенуло; није ми мирисало као
наше шумадијско цвеће, и кад сам у кру-
ницама његовим опазио росу, мени се она
привиђала, као суза... .. ја писам имао маха
да дишем, било ми је мало ваздуха на тако
пространој пољани — изгледало ми је, као
да сам сишао у дубоку гробницу!“.....

По светлим пољима отаџбине моје
Многе светле хумке растурене стоје,
Где витези врш, у данима славе,
Положише главе!

(ВОЈИСЛАВ).

Можда од свих веза најтежња је она,
која везује Косово са именима Лазара, Вука

догледу и дохвату бесног Азијата. И прену
се из сна Угарска, па и Јевропа, и почеше
дизати крстосне експедиције против Ту-
рака, али је угодан тренутак за то био про-
шао“. Да је тако сведоче гробови на Варни,
Никопољу и опет на Косову.

Цео рад и Милошев и Вуков крунисан
је на Косову. Ту се види идеја целог њи-
ховог живота. То им је уједно и најзнат-
није дело. Оно што су мислили, Косово је,
на најбољи начин показало.....

Косову предходе догађаји: За те су до-
гађаје везана имена Вука и Милоша. За
неке мање а за неке више. За неке пак ни
мало, али се може сматрати, да су они
природни проузроковачи доцнијих догађаја.
Да би се дакле могло разумети и достојно
оценити сва државничка радња та два чо-
века, вредно је проговорити коју више и
о ономе, што је претходило оној ужасној
катастрофи.

Полазећи са тога гледишта ја сам овај
мој рад и поделио на четири дела:

1. Турска покоравања пре Косова;
2. Вук Бранковић;

поверљивство, рефератом својим ГВр. 37. означило као најбољи за општинску клавицу, па предлаже да одбор реши да се ово место за општину купи.

По прочитању тога извештаја ГВр. 600 одбор је решио, да суд општински има ову продају на уму и у своје време изнесе пред одбор, како би исти одредио лица да на лицитацији за општински рачун лицитирају.

XVIII.

Одборник г. Ст. Чађевић саопштава одбору, да дрва, кестенови у краљ Милановој улици пред министарством унутрашњих дела долазе баш на сам обичан камен, те да би се услед тога тротоар морао проширити а коловоз сузити.

По саслушању овога одбор је решио, да се тротоар никако не проширује него да се полагање истог пред министарством унутрашњих дела обустави до јесени, докле општина не набави машину за измештање засађених дрва, те да се дрва, кестенова изместе тако, како ће и тротоар и коловоз моћи остати у прописаној ширини.

XIX.

По прочитању акта VII. пуковске окр. команде БВр. 1848, којим тражи уверење о владању извесних резервних официра, одбор је изјавио, да су: Душан Вујић, Љубомир Томић, Радивоје Пачић, Миливоје Савић, Ананије Момировић, Јосиф Гутман, Милан Ј. Милојевић, Риста Тасонац, Војислав Павличевић, Милорад Стевчић, Михајло С. Поркић, Чедомир Бркић, Марко Катић, Сава Т. Мрцајловић и Миливоје Бермановић — доброг владања и да добар глас у грађанству уживају; да је владање Живана Ивковића, Луке Момировића, Драгутина Петковића, Добрице Лазаревића — Лазина и Павла Маринковића — одбору непознато

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Купатило на Дунаву. Општина београдска одредила је место на Дунаву ниже еврејске махале, на коме се имају купати они становници београдски, који нису у стању да плате за купање по приватним купалиштима. Место је то обележено моткама и има два одељења: за мушкиње и женскиње, а има и одређеног места за свлачење.

3. Милош Обилић! и

4. Завршетак.

Мислим, да ће расправа ова четири питања бити довољна, па да се предигра и сама трагедија. одиграна пре 500 година, што боље разуме.

1.

ТУРСКА ПОКОРАВАЊА ПРЕ КОСОВА

Повида се шарган, љута гуја,
Од Азије, до Анадолије.
На Стамбол је насловила главу,
А репом је Анадола притисла.
Ту је била за седам година.
Онда сађе на Косово равно.

Срп. нар. песма.

Духовитост, којом само наш народ тако знаменито изобиљује, могла је исказати такву једну фразу, која боље говори, но ма каква сухопарна историја.

На страшном разбојишту косовскоме два су се дина борила. Оба су скоро подједнако страдала. Па ко је победио? И

Строго је забрањено купање на отвореном простору и кога власт увати казниће га.

Општа државна болница у Београду.

— Добротом г. Суботића, познатог и чувенога нашега лекара и оператора, јављамо нашем свету и свима пријатељима ове најчовечије установе људске, да је у 1890. години:

а, лежало у болници 2282 болесника.

б, долазило на лечење 3687 болесника.

Свега: 5969 болесника.

Болесници су провели у болници 46.828 дана, те долази на сваког болесника по 20.6 дана.

Овако велики број болесника захтева неминовно, да се предузму брзи и енергични кораци да се подигне много већа зграда за ове велике потребе народне.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

На дан 1. Јула г. год. од 3 до 6 сати после подне, држаће се у грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда јавна усмена лицитација, за оправку канала у „Видинској“ улици.

Кауција полаже се у 100 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, план и предрачун, могу се видети у грађевинском одељењу сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГВр. 948. 21. Јуна 1891. год. у Београду.

САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
држан 13. Маја 1891. год.

(ОБВРШЕТАК)

Мата Јовановић. Господо. питање, о коме се води ова дебата врло је важно, јер је диференција између Кунове цене, као нај-

један и други! Само с том разликом, што један узе „царство небеско“, а други побеже чак у Једрене да тамо премишља опет о царству земаљском.

Та два крвава супарника бесмо ми и — Турци Нас је однихала питома Бојка, а одранила још питомија и примамљивија данашња Србија. Турци пак беху дивља чеда окрутнога и снегом покривеног Алтаја, које ни питоме равнице Аму-Дарја и Сир-Дарја не могаху упитомити.

И шта су чудновати закони, који тако неумитно владају овим светом?! Где је Бојка, а где Алтај? Где Рашка, а где Бухара? Где најпосле Косово а где Туркестан, широко поље за хате њихових обесних канова?!

Кад је 10. Августа 1326. године умр'о оснивалац отоманске династије, велики Осман, он је на својој самртничкој постељи, кад му јавише, да је се и тврда Бруса предала, чисто усхићено узвикнуо:

— Сад могу мирно умрети. И цео ће свет тако пасти пред ноге наше!

Осману је тада било 69 година. Још то-

јефтинијег понуђача, и Тозијеве, врло велика — скоро у $\frac{1}{3}$.

Округло узето — разлика је у 68.000 дин. О тако огромној суми мора се водити рачун и мора се овоме послуду поклонити озбиљна пажња.

Мени је овде једно нејасно.

Г. Одавић прочитао је да Този нуди машину „локо“ Београд и да даје машинисту бесплатно за 3 месеца.

Ни је ми јасно, или можда нисам чуо кад је прочитан дотични пасус, да ли Този пристаје да на месту монтира машине, јер су други предузимачи и ту позицију у предрачун ставили.

То значи, да је исприжено све. За мене је заиста непојатно одкуд та толика диференција. Није био само Кун понуђач, него је било неколико великих фабрика као Ешер Виса и др. и сви су се врзали око једне суме. Као што се види Този је рачунао мање и тање казане и друго гориво.

Ми неможемо рачунати на страни угљен него једино на паш. Кад се њему у условима каже за 6.000 да треба рачунати гориво калорија онда је то за свакога јасно какво гориво ми имамо. Кад он рачуна на потрошњу енглеског угља могуће је да ће бити диференције а што се тиче онога што се по Тозијевом плану мора ићи пешко дубље са темљом и пренос машина од Београда до „Белих Вода“ и то не може изнети много.

Но свакојако и ја би се сложио, да скинемо одговорност са себе, па да се пошаље ова понуда водоводној комисији, да позове свога члана г. Селесковића и још кога, ако за потребно пађе па да проучи можели се примити та повуда или неможе и то добро да се проучи како нас ова понуда не би навела на нешто што ће скупе коштати. Ово би требало у најкраћем року извидети и поднети одбору извештај, а Куну јавити да мало сачека.

Бока Димитријевић. Имам то да кажем. Г. Главинић је члан у више комисија и овде су сви чланови били у овој ствари строги. Овакав исти случај био је код оферталне лицитације за осветлење: па је један понуђач из Лондона задоцнио и телеграфским путем јавио, да је послао понуду па време и да ће стићи за неколико дана. Тада се

лико, не више, па се његово пророчанство почело да испуњује. Већ 1389 године лежале су пред ногама турским и Симеунова Бугарска па готово и Душанова Србија.

Веле, да је син његов, Оркан, после смрти свога оца, баш пред саму ноћ, а гледајући, како сунце залази, ово рекао:

— И твој друх, оче, ишчезе, баш као оно сунце тамо. Али ми он, баш као оно сунце, говори: „тамо је пут твој“ Ја морам за њим!

Некако у то доба унук Андроника II у друштву са бугарским владаром, освајаше Солун, па се крете и саме Констанинопољу. Притешњен Андроник узалуд тражаше око себе совезника У последњем моменту он се обрати Оркану за помоћ.

То беше прво мешање турско у јевропске ствари.

1344. године имали су први пут Срби сукоба с Турцима. Одметник Кантакузен, у друштву Турака ратоваше и освајаше градове по Тракији. На месту Стефаниана бејаше тај с. коб. Турци изгубив на мору флоту, хтели су, под командом Омуревом, да се врате сувим кроз Тракију. Душан нареди војводи Прељубу, да им пресеке

Главинић сложио са осталом г. г. члановима комисије, и јављено је одбору да се сачека на то и сачекано је. Тако исто требао је и за ову понуду да јави одбору приликом кад је понуда Тозијева примљена, а не да је прећути.

С тога се ја слажем са г. Тадићем.

Андра Одавић. Ја сам хтео да напоменем г. Главинићу односно онога, што наведе, да незна како ће бити са овом лицитацијом Куновом, ако се ово прими у посао.

То питање, ако комисија прими да проучи може бити готово за 3—4 дана. Срећни смо у толико, што смо обуставили одговор. Г. Велизарић и Тадић су одговор обуставили. Дакле нема случаја, да ће да изгуби Куи. С тога сам да се упути комисији на што брже проучавање

М. Капетановић. Из свију досадањих говора излази све на једно, да је разлика од 68 хиљ. велика и да о томе треба водити рачуна. Заиста ми нестручни не можемо знати, како може овај фабрикант да да ове машине овако јефтино и гди је узрок овој јефтиноћи; те стога да упутимо водоводној комисији да она проучи ову ствар. Нека она позове г. Селесковића и нека нам даду своје мишљење.

То је прво а друго ми можемо овако да радимо, јер нам ово није први пут. Тако смо урадили и код лицитације за цеве. Сума од 68 хиљ. динара да је нам право, да за време док комисија ову ствар не проучи, не закључујемо уговор са г. Куном. А пошто нам пека комисија ову ствар добро проучи, па онда се о овој понуди можемо разговарати, а иначе сад говорити о калоријама и т. п. излишно је (чује се да се узме још неки стручњак у комисију). Ми немамо узрока да сумњамо у рад водоводне комисије те да случајно тиме увредимо једнога од наших најбољих машинских инжињера. Дакле не треба о томе ни говорити, а њима стоји на вољи да позову у комисију кога још хоће. То је ствар њихова.

Андра Одавић. Ево све што имам о овој понуди предајем председништву да пошаље комисији и молим да ову ствар што пре у разматрање узме.

Коста Главинић. Ја сам молио мало

пут и да их нападне. Турци су били скоро све пешаци, а Срби на коњима. И само лукавство поможе им тада. Они намаме Србе, те сађу с коња, и онако у оклопима, упуте се за Турцима у шуму, где их ови дочекају и до ноге потуку.

1346. године славила се је једна велика свадба. Али је она пре личила на погреб остарелој Византији, но на свадбено весеље. Своју лепу кћер, Теодору, морао је Кантакузен, онај исти Кантакузен, што се овако лепо умео претварати на двору Душановом, своју кћер морао је он дати за жену Оркану. Та ста година, 1346.. дала је прилику, да се из уста бесмртнога владике Његуша, вину стихови, пуни бола и горчине:

Син паклени окупил Османа.

Дарова му луку, к'o јабуку.

Здега госта — Јевропи Оркана. —

Византија сада није друго.

До првија младе Теодоре!...

Притешњен у своје рођене замке, Кантакузен није знао, шта ће радити? С једне стране Ђеновези и Бугари, а с друге Душан и законити цар, Јован Палеолог, беху

пре а и сад молим да решите, хоћете ли да сматрате као несвршену лицитацију или је обарате. (Чује се као несвршену).

Заст Председника. Примате ли овако да управа водоводне комисије проучи и ову понуду у најкраћем року и поднесе извештај, а лицитација Хунова да причека и на ову понуду. (Примамо).

Риста Петровић. Ја имам да учиним једну доставу одбору.

Концесионар, који чисти нужнике београдске износи поган и баца у близини кућа а неће да носи онде где му је место одређено. То чини велики смрад становницима тамошњим, а разноси се смрад и по целом дорђолском крају. Људи су почели се тужити и ја сам изашо и лично се уверио, да он доиста злоупотребљује уговор. Ја молим председништво да каже за што се то тако не води рачун о раду овога и за што му се не стане на пут, и да се уговор са њим раскине.

Заступ. председника. Тај је концесионар казњен досада од стране одељка дорђолског три пута. Први пут полицијски по крив. законнику, а два пут по уговору. Сад може се још једанпут казнити, па да се уговор раскине.

Ви ћете се сетити, да је уговорено, да овај посао са машинама ради, а никако друкчије. Ја сам га питао гди су му машине, и он је казао, да је ишао да поручи машине. Пре четири недеље ја сам наредио инжињерском одељку да позове концесионара, те да му овај стави машине на расположење. То је учињено, па је концесионар казао, да му још нису стигле и поднео је два рачуна као доказ, да само очекује да му дођу. Ми смо му оставили месец дана рока. Дакле не треба мислити да ми нисмо о томе водили рачун.

Ово што сад паводи г. одборник Риста ја сам учинио питање и г. шеф одељења и он је одговорио, да га је казнио последњом мером од 150 дин. Сад изволте решити, да се још једанпут казни, па да се уговор раскине.

Односно тога просипања на неодређеном месту има нешто кривице и до онога пута. Он тражи да му се пут оправи, те да може ићи тамо где му је наређено да просипа. Међутим ми смо мислили да се направи онај пут поред

га притеснили. Он тада позове у помоћ свога зета Оркана. Овај му се одазове и пошаље му свога старијег сина Сулејмана, са 10—12 000 коњаника. Српска војска није била већа од 4—7000 коњаника, под ком. казнаца Бориловића, а није познавала ни земљишта, ни места, где ће се борба догодити. То је било код вароши Димотике (1352. год.) крај реке Марице. И ту су Срби страдали, једино благодарећи верности својих тадањих савезника — Бугара.

Ова несрећа српска учинила је далеко већег утицаја на Душана, но она код Стефанијане. Душану је она била знак, да са те стране прети опасност српској царевини, с тога је у скоро и био пошао на Цариград да га заузме и да стане на пут турској најезди, али изненада умре, и с том жељом оде у гроб.

Кроз пет година (до 1357.) Сулејман је све заузео до Марице и тиме оцепи Цариград од Архипелага. Већ година 1360 није дочекала у животу ни Оркана ни сина му Сулејмана Први је те године умро од жалости за старијим сином, који је 1359. године погинуо у лову код села Чорге.

краљеве штале. Он је неко време ишо тамо па после више није могао, јер има неких рупа, које спречавају пролаз. Казали смо да се то оправи, Израчунато је да ће коштате 450 дин., али кад је инжињер изашо видео је, да би коштало врло много. Он предуземач не може да прође и треба пут исправити.

Риста Петровић. Он је мени казао, да се не боји никога. Вели ја имам дирек у општини па се с тога ништа не бојим. Који му је тај дирек, ја незнам.

Заступ. председника. Може се он с вама и шалити, али то није у истини.

Коста Б. Мијајловић. Ја сам за то, да се још једанпут казни, а после да се раскине уговор.

Филип Васиљевић. Он може да има рачуна да буде кажњен, па ипак да не врши како је уговорио.

Заступ. председника. Остављен му је рок за месец дана и кад тај рон прође видимо хоће ли имати рачуна.

Никола Р. Поповић. Овде није у питању само име концесионара, и да ли се концесионар управља по условима и говору, који има са општином него је у питању и онај број грађана, који трпи незгоду услед тога што се концесионар не влада по уговору, но нечистоћу просипље на 200—300 м. испод кућа у дорђолском крају. О томе треба општина да води озбиљне бриге као и о уговору.

Кад концесионар зна какве је услове потписао, и кад зна да их се мора тачно придржавати, онда да ли је могуће дозволити, да ли је по уговору да се после једне или две казне пропусти такав концесионар, па да нечистоћу просипље испод поседњих кућа дорђолских место да носи и просипље на Карабурми?

У престолници у којој се тако што чини на домаку и општинске и полициске власти, та власт то не зна, или је концесионар ван власти или ту ради нешто друго, а тражити да грађани врше општинску и полициску службу ноћу па то да достављају надлежнима, онда не разумем ноћну општинску или полициску службу.

И ви тражите да ми становници дорђола ништа друго не чинимо него да вр-

Те — 1360 — године, дошао је на владу млађи син Орканов Мурат, косовски Мурат, коме је гада било 35 година. Историци веле, да је био висок, леп, енергичан и мудар човек. Некако тако и наш народ мисли, јер је после погибије косовске метуо у његова уста ону лепу поуку сину му Бајазиту: како треба рајом управљати?! Мурату је већ тада било лако освајати. Поред Јаничара и остале друге извесне турске војске, он је имао и своје славне генерале: Хаџи-ил-бега, Евренос-бега и Лала-Шашина. Овај му је последњи године 1362 и примио Једрене из руку грчких.

Кад је у својим рукама видео другу престолницу негда поносног царства грчкога; кад је прошао на халовитом парипу кроз њене китњасте улице и садове, Мурат није могао одолети срцу, а да из дубине душе не кликне:

— Алах-ил-алах, ва Мухамед резул-Алах!

Мурат, па и цео његов ратни савет, знао је добро, да му је на целом полуострву, кога је сада почео освајати, најозбиљнији супарник српски владалац. За то

шимо и општинску полицијску службу! У осталом и да признам да органи општински врше службу а где су онда казне кад до данас није ушла ни једна пара од казне концесионара у општинску касу?

То је једно. Друго: у уговору стоји да од првог Априла мора концесионар да има такве и такве справе а од тада до данас има 1½ месец а он нема те справе по ради на своју руку како хоће и сучим хоће. Да ли је за то кажњен? И сад чујем да је тај рок продужен још за месец дана па да набави нове справе! То значи да је концесионар сам себи продужио рок месец и по дана, а пошто му је и тај рок истекао онда му и суд продужава рок још на месец дана!

Но главно је овде то да он поред кућа где се риба продаје просипа нечистоћу и то не једном него неколико пута. А и што би друкчије радио кад му се тако може. И шта сад још остаје, Ништа друго но да грађани чувају стражу и да хватају концесионара заједно с његовим момцима. Кад већ тако изгледа да му власт иде на руку, онда не остаје ништа друго но да се ми сами с њиме равнамо. И ја вам кажем да ћемо ми сами и морати да станемо тим људима на пут. Ја сам данас у 3 сада видио шта се ради. Био сам тамо заједно са кметом Митом Вељковићем. Он тако ради да треба мазнити не само њега него и општински одељак, који не врши своју дужност.

И на шта се он изговара? Вели хрђав му је пут: И ко се нашао да то тврди? То, господо, не вреди као изговор и то не може бити основа за раскидање уговора. Толики грађани који вишњичким путем носе цигле, цреп и др. ствари не нађоше се побуђени да оправку пута тако траже већ један Морено, концесионар!

Неуредностима треба дакле најодсудније стати на пут и ја то тражим.

К. Б. Мијаиловић. Овај концесионар треба да има пар волова па да може пролазити увек тим путем а не којекакве раге од десетак динара.

Н. Поповић. Ја молим да га председништво призове и да учини своје.

(Председавајући: Ми то и чинимо). Ја у то не сумњам али позорници или ко други гледа му кроз прсте.

Р. Дрговић. Није довољно само то што ће да се казни концесионар него тај одељак требао је да се стара и да не дозволи да се нечистоћа просипа уз куће. Зато би одељак ваљало узети на одговор.

М. Капетановић. Ја сам то исто хтео да рекнем што п г. Раденко. Није довољно да концесионар од сад то не чини, него ваља да се најстрожије нареди да дигне сву ону нечистоћу оданде и однесе где треба а ви радите што имате даље са судске стране

Ф. Васиљевић. Кад један диферант пристаје на извесне обавезе он треба да их и врши иначе ваља раскинути уговор с њиме.

И. Цветановић. Ја сам хтео да упитам о ономе што је мало пре напоменуо г. Никола, т. ј. да од казне концесионара није ништа ушло у општинску касу. За што то.

Н. Р. Поповић. Ето за што су отишле пресуде на разматрање истражном судији па су и вечерас тамо. А зна се да ствари и спорови по уговору не иду на разматрање но се по уговору одмах ради.

Председавајући. Неће бити тако да је ствар застарела. Ја сам говорио и молио истражног судију да брже врши ове ствари те да не застаре и он каже да је тражио неко обавештење од г. министра финансије али ствар није застарела јер је у току рада. Дакле сад прелазимо на дневни ред

К. Гливинић. Господо, жалили су ми се грађани савског краја а и сам сам видео да се оне коцке које су купљене ради пробе растурају и носе. Оне леже на тропане на врло незгодном месту а грабе се као да нас не кошта свака ½ динара. Ја би молио да се пренесу ближе опоме месту где се имају да употребе и да се обрати пажња те да се не разносе. Јер ако их и даље тамо држимо, ђумрук ће нам моћи тражити лежарину, пошто су већ 5—6 месеци тамо. Ја бих, у осталом предложио да се употребе онде пред царинарницом где је добра калдрма преко потребна.

Председавајући. То исто је и мени јављено од прилике пр 10 дана и ја мислим да би најбоље било да овим коцкама калдрмишемо савску улицу сву од ђумрука.

Имао би још да напоменем да чланови разних комисија не долазе уредно на састанке те комисије не могу да раде. Ја бих

молио да се тачно долази те да послови не би застајали.

Ј. Тадић. Ја ћу молити да се ти позиви на 24 сата раније саопштавају јер је се мени дешавало да добијем више позива у 12 сати да после подне дођем ту и ту и ја обећам за прву комисију у коју будем позван а за оне друге немам кад ни да одговорим да не могу доћи.

Председавајући. Па највише смо тако и радили.

Секретар чита уверење да је Милутин Марковић доиста ђак московске академије наука, за скултуру и т. д.

Председавајући. Решено је раније да се овоме младићу да помоћ за повратак у домовину у 300 дин. ако поднесе уверење да је ђак. (Да му се да!)

Секретар. Иследни судија тражи уверења: за Богдана Секудића млекацију (непознат); за Љубомира Ђирковића чувара београдског казн. завода (непознат); за Светозара Радичевића чувара (непознат, но да се пише и пита за што ови нису увршћени у порез); за Димитр. Костића млекацију; за Мошу Р. Фархи (непознат).

За тим чита списак по коме се тражи оцена влада: а извесне госпде резервних официра.

(Даје се оцена за све).

За Луку Миливојевића, Доброцу Лазаревића, Павла Маринковића — непознати.

За Јосифа Гутмана, Милана Р. Милојковића, Ристу Тасовца, Војислава Павличевића, Милорада Стевчића, Чедомиља Бркића, Марка Катића, Саву Мрцајловића и Миливоја Германовића — (врло доброг владања).

Чујте једно писмо г. Министра унутр. дела односно апотеке. (Секретар прочита).

Ја мислим да одредимо из свију одељака по једног човека (врло добро). Изволте кандидовати: (чује се:)

За квартал палилулски: Љубу Јовановића. (Усваја се)

За квартал врачарски: Мату Јовановића и Јована Станковића. (Усваја се.)

За квартал дорћолски: Николу Р. Поповића. (Усваја се.)

За квартал варошки: Андру Одавића (Усваја се.)

је он, како један наш историк прича, и решио, да у Једрену сазове ратно вјеће, те да реши, како би се Србија најлакше могла освојити. Кад су паше и бегови дошли под султанов чадор, видели су по триви раширен један ћилим и на сред њега једну јабуку. Онда ће ти Мурат упитати Евренос-бега.

— Је ли, верни Евреноше, како би дошао до те јабуке?

Упитана одговори:

— Па, ја би прешао преко ћилима и узео је.

— Е, не ваља тако, додаде Мурат, па место сваких даљих речи стаде савијати ћилим са свих страна, док не дође до јабуке. Тада узне и њу. То му је пак значило, да ваља најпре освојити околне земље, па тек онда ударити на Србе.

Види се, дакле, колико је Мурат још пре К сова ценио јунаштво и јачину ондашњих Срба.

Међутим у то доба некако Лала-Шахин, тада већ мир-миран (беглербег, командант команданата) освоји обе Загоре и Филипо-

пољ, а на југу Евреносбег допре чак до Јешиде-Вардара.

Године 1365. изда Мурат ферман, по коме означава Филибе за столицу Лала-Шахину, а Једрене за престоницу својих јевропских земаља. Сам пак поврати се у Азију.

Сад је био са свим у суседству са Србима, премда до Лазареве државе још не беше са свим дошао.

Већ је дошло време, кад му је требало приступити плану, направљеном у Једренету.

За то му је требало дуго, дуго, да се спрема. Па ипак сва та његова спрема, сва заузимљивост, испрва му донесе само Плочник и Пирот. Косово је већ доцније ударило печат тим двама разбојништвима. . . . .

И сада, док се султан Мурат, прозван Гази (освајач), одмара у својим питомим покрајинама *Коца-Или* (Мале Азије); док телали царски разглашују славу његову; док под чадорима његовим таламбас јечи а фанфар одјече, хајде ми, да видимо: *шта су Срби у ово доба радили, и да ли је могуће, да ће се пророчанство Мурата догодити?*

* * *
Цар царева српских непобедни витез, страшило својих непријатеља, Душан Силни бејаше се упокојио. Изгледа, као да са њим умре и добра срећа Србинова, јер после његове смрти насташе само патње и страдања.

Небо српске државе наоблачило се мутним облацима. По кадкад муња сене, те својом тајанственом и бледом сенком обасја узнемирену земљу. Црне сенке лете по њој као мрачна створења, која су и из Ада прогната. Царев убица Вукашин блуди, као какав поноћни дух. И сама чудотворна икона св. Богородице Троручице, коју је свети Сава из Јерусалима донео, остави Србију*, због силних безакона у њој.

Поред свих генијалних радова и реформа Душан је после себе оставио и једну

* С десне стране на другом стубу у манастиру Хилендару, где је обично игумански сто, стоји прсто и велика чудотворна икона Богородичина, названа Троручица. Ово је она икона, која је св. Јов. Дамаскину осечену руку исцелила. Најуре је била, ао обично с две руке живописана, но по учиненом чуду појави се сама и трећа рука, нерукотворена. Ову је икону св. Сава из Јерусалима донео. Она је сребром окована и златом украшена итд. Казуј, да је св. Сава ову исту икону

За кварт савагалски: Косту Б Михајловића. (Усваја се) и

За кварт теразијски: Ђоку Николића. (Усваја се с тим, да са овима буду и општ. лекари: Х. Лазић и Рибникар). —

Сад има оно уверење које смо вратили суду да се увери шта је тај Андреја Бурић и да није случајно Алекса Бурић пензионар — па је то извињено да је он порезник био. Уверење се тражи да ли је доброг владања и каквог је стања. (Одлучено: доброг владања, стања непознатог.)

Тражи уверење Милорад Ф. Тадић оvd. о његовом владању. Одлучено: врло доброг владања и врло доброг стања.)

Петар Ристић келпер моли за уверење каког је стања имовног (непознат.)

Управник вар Београда тражи да се одреди једна комисија, која ће присуствовати отварању писана, која се незна коме иду и гди. Ту треба да уђе и један одборник. Изволте чути писмо управничково. (Секретар чита.) Кандидујте. (Чује се: Лаза Дашковић.) Усваја ли одбор. (Усваја.)

Има неколико лицитација свршених и молим да чујете (секретар чита протокол лицитације за чишћење улица). Одобрава ли одбор лицитацију. (Одобрава.) Чујте другу лицитацију односно спуштања канала у Балканској улици. (Секр. прочита.) Ова је лицитација била ужа и као што видите цена је 8 динара. (Усваја се.)

Сад чујте лицитацију за откопавање земље на Топличиним венцу. (Секр. прочита.) Усваја ли одбор. (Усваја.)

Има једна молба становника улице Г. Јованове, којом моле, да се нивелација промени, те да им се куће не затрпају. Чујте. (Секретар прочита.) Као што сте чули, они траже да остане нивелација она, која им је пређе дата. Моле да изиђе једна комисија и да се увери о праведном захтеву њиховом и држе да за општину неће бити штете а за њих ће бити врло велика корист. Молим вас будите у томе сложни, да се одреди комисија. (Чује се, нека буду: г. г. Мијајло Цветковић инжењер, Мата Јовановић и Ђока Димитријевић а поред њих и општ. инжењер.) Усваја ли одбор. (Усваја.)

Чујте један реферат односно наших општ. инжењера (секретар прочита.)

Дакле као што видите већи је део на-

пустио службу, а остао је само г. Смедервац и г. Михајловић.

А. Одавић. То су све привремени зослови на које су они отишли.

Ст. Чађевић. Ваља расписати стечај и ваља повисити плату како инжењерима тако и црғачима. Не стоји то, да су послови на којима су отишли, привремени. Догод траје катастрално мерење, дотле ће имати посла, а то неће скоро бити готово.

Заст. председника Сад ће се употребити инжењери и за мерење шуме по закону о шумама. Не знам само да ли би требало направити уговор са њима докле морају одслужити. (Чује се: не вреди уговор ништа.)

Пристаје ли одбор да отворимо стечај и да се повиси плата. (Пристаје.)

Ст. Чађевић Чуо сам да има предлог од грађевинског одељења ове општине, да се на Теразијама прошири леви тротоар на 6 метара. Ја нисам зато с тога, што је нивелација ниска и што се дрвима засађеним неће ништа помоћи. Местимице одкопава се 1-30 м. и кад откријете корен дрвету нисте га спасли ако померите ивиду тротоара да недодире дрвеће. Да не би то било нужно је да се набави једна машина за спуштање дрва. За сад нека се тротоар подигне с десне стране, а остало да остане за идућу годину па на зиму да се дрва спусте. Осим тога проширењем тротоара још за 1-00 м. коловоз се сужава који је одређен за троја кола, а сваки живи зна да је ова улица међу најживљим у Београду и никако се не сме дозволити да се коловоз сужава и своди за двоја кола. Колико је пак вредно очувати та дрва, навешћу вам пример овај. Један славни инжењер енглески скренуо је железницу због једног дебелог храста. Треба то ценити, и с тога немојмо кварити дрва, јер се лако не подижу.

Ово се тиче партије између Обренове и Дворске улице, а даље од Дворске улице преко Теразија све до Цариградске улице може се тротоар и на левој страни полагати по утврђеним нивелетама.

М. Капетановић. Хоћемо ли да купимо једну такву машину (хоћемо). Врло добро. Онда нека инжењер види шта ће коштати, па да нам јави. (Усваја се.)

К. Главинић. Истина ја се и г. Чађе-

вић често мимоилазимо, а овде ево слажемо се. Молим вас и од моје стране да не суђавамо Теразије.

Заст. председника. Тротоари се морају радити. (Одборници одоше)

Састанак је закључен у пола 10 часова по подне.

ДЕСЕТО - ДНЕВНИ САНИТЕТСКИ БИЛЕТЕН

Управе града Београда

О БОЛОВАЊУ, РАЂАЊУ и УМИРАЊУ

у БЕОГРАДУ од 1—10. Јуна 1891. г.

I. О боловању.

По извешћу овдашњих лекара боловало је свега 366 лица од ових болести.

а.) од инфекциозних болести.

Наступне грознице 124, тифуса 6, Морбила 5, венерије 18, сифилиса 8.

б.) од осталих болести.

Великог кашља 2, реуматизма 11, анемије 1, шкрофула 2, апоплексије 1, запал. мозга и коже му 3, хистерије 1, еклампсије конвулзије 4, невралгије разне 8, катар респир. органа 31, туберкулозе 13, хемопоја 1, устобоље 2, ангине 2, парализиса 1, катара желудца 31, глиста 1, катара црева 53, асцитсеам 4, колике 2, циститиса 1, опфоритиса 1, других болести секцал. 4, маститиса 1, болести очију 6, болести ушију 1, уртикарије 4, абцес флегмона 6, форункула 2 егцема 3, периоститиса 1, запал. костију и зглобова 1, рана 1, модрица 2, изгорења 1, осталих повреда 1, неоплазме 4, абориоуса 2, других болести разних 7.

II. О умирању.

Умрло је свега 27 лица, и то мушких 15 а женских 12 од ових болести:

Кахексије 1, атрофије дечије 4, запал. мозга 5, еклампсије конвулзије 2, туберкулозе 9, запалење желудца и црева 1, цирозе јетре 1, услед порођаја 1, непознате болести 1, Разне друге болести 2.

По годинама старости. Испод једне го-

погрешку, која је посејала прво семе раздора међу заосталом властелом. Али не треба мислити, да је се та погрешка уткала у српски државни живот неразумеванјем Душановим. Не она је постала природном последицом ране смрти тога великог српског владоца.

Јер, сем племства по привилегијама Душан је створио и племство по заслугама. Стварање овога другог племства и учинило је, да је Душан у својој војсци имао људе, који занети сјајом будућег положаја чињашу све, што је он хтео. Али и поред овако двојаких великаша, изгледа бар за сад, да је велики цар, некако више симпатисао грчкој властели и протсжирао их је у свакој даној прилици. Ово последње да се тумачити само великом државничком тактиком. Преко задобијене властеле ондашње труде

своје брату краљу Првовенчаном у Србију послао, да њему, и његовим наследницима, против непријатеља од помоћи буде. Икону су српски краљеви пред војском увек носили. У оно несретно време, кад је Вукашин окаљао своје руке невином краљу младог Уроша, икона се сама вратила у Хидендар. Сад пред њом горе десет кандила, и калуђери, кад хоће, да служе, узимају од ње благослов, место од Игумана. — В. „Св. Гора“ од Аврамовића стр. 9. и 10.

грчке империје, па ма та властела била у самој држави Душановој, или се комотизирала по садовима Константинова града, најлаше се могло доћи до најлепше јабуке свих векова — до Цариграда.

Ова симпатија царева бејаше несносна старом племству српском оном племству, које је било кадро, да ствара и обара владоце. Ту у тој зловољи и лежи прва клица доцнијих заплета, па и саме државне пропасти.

Кад се десила несретна катастрофа у маленом селу Девохи (20. Дец. 1355. године) Душанова се царевина протезала од утока Цетиње до Марице, почев од Чирмена, изнад Једрепа, па чак на Фери, до утока Марице, — и од Трохејскога мореуза, па до плавих обала питомога поморја садање Далмације. Царевина српка обухваташе тада Србију, Македонију, Тесалију, Етолију, Акарнанију, Арбанију, Зегу, Хум, Требиње и већи део Босне.

Управљати овако великом царевином не бејаше лако. За то је Душан и поделио на неколико области и повери их упра-

ви неколицине властела по привилегијама и по заслуги.

Смрт Душанова затекла је ову господу:

1. У долини Струме, око Сера и Мелника, Јована Угљешу, брата Вукашиновог;

2. У Христопољу (Драми) и околини, између Месте и Струме, Кесира Воишну;

3. У јужној Македонији, између Струме и Вардара, Јутицу Богдана, брата деспота Јована Оливеровића;

4. У околини планине Рујана, од Каратага до Струмице, севастократора Дејана Жарковића зета царева по сестри му Теодори;

5. У овчеполској области деспота Јована Оливера, мужа царице Марије, маћехе Душанове;

6. На десној страни вардара од Верије (Бера) до Охрида са Битољом и Прилипом, деспота Вукашина Мрњачевића;

7. У околини Бера Радослава Хлашена;

(наставиће се).

WWW.UNILIB.RS

дине 6, од 1—5 год. 3, од 5—10 год. 1, од 10—20 год. 1, од 20—30 год. 6, од 30—40 год. 3, од 60—70 год. 2, од 70 до 80 год. 3, од 80—90 год. 1, од 90 до 100 год. 1.

ПО КВАРТОВИМА.

Палилулском 9, врачарском 6, теразијском 2, варошком —, савамалском —, дорћолском 10.

Од ових лечено је 22 а 5 није лечено.

III. О рађању.

Родило се свега 37 деце и то мушких 18 женске 19. По вери: православне 27, римске 3, евангелиске 4 и еврејске 3.

физикус

ДР. СТЕЈИЋ.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

Ишла је из штампе нова књига:

ДВА ВОЈНИКА

Написала

А. Г. Коваљенска

ПРЕВЕЛА С РУСКОГ

Живана

Ову приповестку за народ а нарочито за младеж и војнике наградило је руско друштво писмености златном медаљом. — Цена је 50 п. дин. Добити се може у штампарији радикалне странке. И књижари за готов новац имају уобичајени рабат.

Ишла је из штампе нова књига:

ЕЛЕКТРИЧНА ТЕЛЕГРАФИЈА

СА БРАТКИМ ПОГЛЕДОМ

акустичне, жељезничке, војене, оптичне и пневматичне телеграфије, и телеграфа у Србији.

Издање министарства нар. привреде

НАПИСАО

ЗДРАВКО РАЈКОВИЋ

са 138 слика

Књига се може купити у поштанско-телеграфском одељењу министарства народне привреде. Цена је књизи 7 динара.

О ЈЕЛИЧКОМ МЕТЕОРИТУ

и

МЕТЕОРИТИМА У ОПШТЕ

од Алексе Станојевића. Одштампано из „Наставника“. Београд 1891. г.

Штампано у државној штампарији. Цена 0.80 дин.

Може се добити у књижари В. Валожина. Београд.

„СНОВИ И ЈАВА“

РОМАН ЈЕДНОГ МЛАДОЖЕЊЕ

НАПИСАО:

ДУШАН РОГИЋ.

Овај роман има ових осам одељака:

I. Лепа Сока; II. Кадрил; III. Љубавна изјава; IV. Постојница; V. Прошевина; VI. Освета; VII. Мило за драго; VIII. Женитба.

Може се добити у свима београдским књижарама. — Цена 50 пара динарских.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

- а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 0-40 д.
 б) За неуздан шпархерд . . . . . 0-40 „
 в) За узидан „ . . . . . 0-80 „
 г) За велики узидан шпархерд у гостионици 1-00 „
 д) За чишћење димњака од два спрата . . . . . 0-40 „
 е) За чишћење простог димњака . . . . . 0-20 „
 ж) За чишћење чупкова до 2 и по метра уједно са пећима . . . . . 0-20 „
 з) За чишћење чупкова од 2 и по метра на уједно са више пећима . . . . . 0-40 „
 а) За паљење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 1-50 „

II. ИЗВОЖЕЊЕ ТУБРЕТА:

- а) За собу и кујну или мањи дућан са собом 0-20 д.
 б) 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом . . . . . 0-60 „
 в) 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале . . . . . 1-00 „

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

- а) Од кубног метра . . . . . 12-00 д.
 б) Од акова . . . . . 0-60 „

IV. ПСЕТАРИНА:

- а) Марка за пашче за годину дана . . . . . 3-00 „
 б) Обнављање изгубљене марке стаје 1. динар.

V. ГРОБАРИНА:

- а) Гроб за децу . . . . . 7 дин.
 б) Гроб за одрасле . . . . . 1 „
 в) Мада гробница . . . . . 555-2 п. д.
 г) Велика гробница III реда . . . . . 998-39 п. „
 д) Велика гробница II реда . . . . . 1099-32 п. „
 е) Велика гробница I реда . . . . . 1684-57 п. „

VI. МРТВАЧКА КОЛА

- а) Мртвачка кола стара са 2 коња . . . . . 12-90 д.
 б) Мртвачка кола са анђелима са два коња 24-90 д.
 в) Мртвачка кола нова са 2 коња . . . . . 36-90 „
 г) Мртвачка кола нова са 4 коња . . . . . 72-90 „

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

- а) За свирање муш. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до . . . . . 5 д.

- б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта 5 „
 в) За свирање аженског оркестра (Дамен-Капеле) 20 „

II.

- а) За 1 играшку у локал I-ог реда . . . . . 15 д.
 б) За 1 играшку у локал II-ог реда . . . . . 10 „
 в) За 1 играшку у локал III-ег реда . . . . . „

III.

- а) За панораму на дан . . . . . 5—10 д.
 б) За разне представе и показивање вештина, вешно . . . . . 10—50 „
 в) За менаџерије и музеуме . . . . . 5—15 „
 г) Циркус од представе . . . . . 10—20 „
 д) За забаве „Тинг-Танга“ т.ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . . 50— „

IV.

За друге врсте забаве које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској цумпи.

- а) Буре од 3 акова . . . . . 00-5 дин.
 б) Буре од 6 акова . . . . . 00-10 „
 в) Буре од 9 акова . . . . . 00-15 „

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 14. до 20. Јуна 1891. год

ТЕЖИНА	Ч Е Г А	190 к.
		просечна цена
КЛОГР.		ЛИН.
	Брашна пшенична	— —
	Брашна кукурузна	— —
146.755	Пшенице	16-20
86.843	Кукуруза	11-50
	Ражи	— —
22.302	Јечма нова	9-20
10.965	Овса	12-20
2.343	Пасуља	35—
3.891	Кромпира нова	13—
	Арпаџика	— —
	Црна лука	8—
	Бела лука	— —
	Шљива сувих	— —
1.532	Крушака	30—
	Јабуска	— —
	Ораја	— —
	Грожђа	— —
730	Трешања	32—
	Сочива	— —
1.620	Сира	70—
	Меда	— —
45.330	Сена	4—
700	Сламе	2-50
484	Масти	122—
	Рибе фришке	— —
	Свиња дебелих	— —
	Сува меса	— —
	Меса говеђа сиров	— —
	Длаке говеђе	— —
	Црева урађена	— —
	Костију	— —
	Кудеље	— —
25.070	Коже	— —
10.000	Цемента	— —
2.209	Катрана	15—
87.310	Креча	3-40
	Ѓумура дрвена	— —
90.000	Угљена камена	— —
280.000	Камена проста	— —
615.746	Дрвенарије разне	— —
74.039	Вина	44—
	Ракије комове меке	— —
2.170	„ шљивове меке	65—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска.

Парна штампарија Народне Радикалне Странке.

Уредник Урош Кузмановић.